

آیا این کتیبه و حاجی خانه واقعیت دارد؟

کتیبه «رباط سلیمانی» در «حاجی خانه افغان» در مکه معظمه

کتیبه دلچسپی از احمد شاه درانی که خود را جماعه سلیمانی یا افغانی و شاهنشاه درانی می خواند (نه افغانستان!) و اعمار یک کاروانسرا در مکه معظمه برای جماعه سلیمانی (افغانی) در سال ۱۱۷۰ هجری (مطابق ۱۷۵۶ م) و خریداری زمین/تعمیری در سال ۱۳۱۱ شمسی (مطابق ۱۹۳۲ م) توسط وزیر دربار نادر شاه به قیمت دوصد و هفتاد هزار افغانی...

کتیبه تاریخی افغان در ارض مقدس حجاز

در شماره ۱۳ کابل تصاویری از ع، ج، والاحضرت سردار احمدشاه خان وزیر دربار دولت علیه افغانستان با اعلیحضرت ابن السعود شاه حجاز انتشار یافت ولی کابل در زمینه این مسافرت وزیر دربار افغانستان در حجاز و عملیات رسمی او شان بنا بر عدم مساعدت وقت که شماره ۱۳ ترتیب یافته بود چیزی نگفت متعاقباً جراید وطنی تفصیلی از عملیات عالیقدر جلالتمآب وزیر صاحب در حجاز نوشته بودند اکنون کابل نیز به نوبه خود ازین خاطره تاریخی ذکر نموده وارد موضوع میشود:

مسافرت عالیقدر جلالتمآب وزیر دربار بر حسب اوامر دولت متبوعه مخصوصاً اراده اعلیحضرت پادشاهی در حجاز یکی از اقدامات عالی دولت افغانستان و از نقطه نظر تاریخ دارای اهمیت مخصوصی است چه می بینیم معاهده اتحاد و علایق دوستانه بین ملتین افغان و عرب حجاز منعقد و افتخار نماینده گی این معاهده عاید به آقای وزیر صاحب دربار است و میتوان گفت در تاریخ سیاسی این دو قرن اخیر افغانستان این اول باریست که افغانستان و حجاز بعلاوه روابط معنوی اسلامیه و اشتراک بعضی صفات با رزه شجاعت و حمیت بین ملتین، رسماً بهم دیگر معرفی و داخل علایق مودت و اتحاد میگردد.

ثانیاً تپه عمارتی است در جوار سجده گاه مسلمین و کعبه رب المالمین بنام حاجی خانه افغان، که عالیقدر جلالتمآب جناب وزیر صاحب دربار در ارض مقدس حجاز در مقابل دوصد و هفتاد هزار افغانی خریداری نموده است این عمارت که در آینده رفاه و آسایش حجاج افغان را ضمانت میکند در محله (شبهه) نام واقع و یکی از عمارات معظمه مکه محترمه بشمار میرود، تپه این حاجی خانه افغان در حجاز در تاریخ قرون اخیر افغانستان این بار دوم است که ذکر میشود.

از وقایع تاریخی چیزی که جالب توجه گردیده همان یادگار تاریخی دو قرن پیشتر افغانستان یعنی (کتیبه) ایست که در حاجی خانه قدیم افغان معروف به (رباط سلیمانی) واقع در مکه معظمه بوده و یادی از کار نامهای شاندار پادشاه مشهور افغانستان اعلیحضرت

احمد شاه غازی میدهد، این کتیبه در اثر مساعی عالیقدر جلالآب جناب وزیر صاحب دربار از خرابیهای رباط سلیمانی (که وقتی بهترین آسایشگاه حجاج افغانستان در ارض حجاز بوده و در یکصد و هشتاد و یکسال پیشتر تعمیر گردیده (۱۱۷۰ هجری)) بدست آمده است کابل مناسب میداند منقورات آن کتیبه تاریخی را در اینجا عیناً نقل و بیان نماید:

(نقل منقورات کتیبه تاریخی)

کشاده باد دولت همیشه این درگاه

بحق اشهد ان لا اله الا الله

حسب الامر مقدس امر و مقرر شد که بر سنگ مر در کار و انصرای که در کعبه معظمه زاده‌ها الله شرفاً و تعظیماً ساخته میشود بنویسند که: چون جماعه سلیمانی که عبارت از جماعه افغانی بوده باشد در مکه معظمه زاده‌ها الله شرفاً و تعظیماً عمل سکونت را ندا شتند و مخصوص چگونگی آن بعرض اقدس رسید بنا بر دعای خیر جهت ذات باریکات شاهنشاه درانی نورزائی (۱) خلد الله ملکه و سلطانیه در بلده مقدسه مالی فرمودند که جهت جماعه سلیمانی (۲) چه درانی و غیره درانی هر افغانی که در آنجا وارد گردد در کار و انصرای که ساخته میشود فرود آید و بحسب قسمت الی هر وقتیکه در حجره‌های کار و انصرای مزبور ساکن باشد احدی بایشان رجوعی نداشته بعلت وجه کرایه مزاحمت نرساند، بنا بران عالیجاه حاجی الحرمین الشریفین حاجی محراب دیندار خان درانی نورزائی و حاجی الحرمین الشریفین حاجی عبدالکریم خان درانی بارکزائی را مامور ساختن کار و انصرای در آن بلده مقرر و مامور فرمودیم و باهتمام ایشان با تمام رسیده است و هر کس از جماعه سلیمانی چه درانی و غیر درانی که افغان (۱) سهواً کاتب سلاله نسب در دوران اعلیحضرت احمد شاه غازی را نورزائی نوشته حالاً نکه سدوزائی میباشد.

(۲) در انعهد ها افغانها در ارض حجاز موسوم به سلیمانی بودند و این تسمیه از تاریخ قدمتری است که اعراب افغانها را منسوب بحال سلیمان شناخته و لهذا سلیمانی خوانده اند. درین کتیبه اعلیحضرت احمد شاه نیز بلحاظ مفهوم اعراب اسم سلیمانی به ملت افغانستان اطلاق شده.

بوده باشد وارد آنجا گردیده در حجره های کاروانسرای مزبور ساکن شود؛ تا مازامی که در آنجا باشد هیچکس بعثت کرایه ازو چیزی نگیرد، تا که این ذات درلت خدا داد روز افزون به ثواب همایون ما از جناب اقدس الهی پایدار باشد،

کرایه حجره های کاروانسرای مزبور بجماعه سلیمانی بخشیده ایم و من بعد الی یوم رستخیز نیز کرایه آن بجماعه سلیمانی چه درانی و چه غیر درانی هر افغانی که بوده باشد در کاروانسرای مزبور سکونت مینماید وقف باشد و هرگاه حجره های کاروانسرای مزبور اضافه از جماعه مزبور باشد و به اشد رضا بدیگر مردم بگرایه بدهد بعد ازان کرایه آنرا اولاً بر تعمیر آن صرف کنند و اضافه آن تعمیر هرچه باشد آن را نیز به جماعه سلیمانی صرف مایحتاج نمایند. و سوای جماعه سلیمانی چه درانی و چه غیر درانی هر افغانی که بوده باشد دیگری در آنجا طمع و توقع نکند و دروجه جماعه مزبورالی یوم رستخیز وقف دانند، و هرگاه احدی درینجا طمع و توقع نماید نزد خدا و رسول خدا صلی الله علیه و آله و اصحابه و سلم مواخذ و مخاطب بازخواست خواهد گردید. فی غرة شهر ربيع الاول ۱۱۷۰ هجری.

منبع:

مجله کابل

(اشتراك)

(ماهوار)

(آدرس)

۱۲ افغانی

» ۱۴

نیم پوند انگلیسی

نصف قیمت

کابل:

ولایت داخله

» خارجه

طلبای معارف

تحت نظر انجمن ادبی نشر میشود

اول اسد ۱۳۱۱ هـ ش - ۲۳ جولای ۱۹۳۲ م

انجمن ادبی، جاده ارگت

عنوان تلگرافی - کابل انجمن

مخابرات

با انجمن